

Tot alles in beweging komt

Ester Naomi Perquin

Uitgeverij Van Oorschot

300 pagina's / € 23,50

Extra tips en achtergronden bij het Leesclubdossier in Boekenpost 204 (Boek & Lezer 2026)

Over het boek

Als haar dochter Mare net vijf is geworden, komt hoofdpersoon Ela er eindelijk toe het boek te schrijven dat al jaren in haar groeit. Dat wordt een verhaal over onder andere een jonggestorven vader, een familiegeheim en hoe mannen over de grenzen van vrouwen heen gaan.

Over de auteur

Ester Naomi Perquin (1980) groeide op in Utrecht en Zierikzee. Ze volgde een opleiding aan de Schrijversvakschool, werkte een aantal jaar als cipier en debuteerde in 2005 met gedichten in twee literaire tijdschriften. Haar eerste bundel, *Servetten halfstok* (2007), werd bekroond met twee prijzen en genomineerd voor de C. Buddingh'-prijs voor het beste debuut. Nadien volgden nog diverse dichtbundels en bekroningen, waarvan de toekenning van de VSB Poëzieprijs voor haar bundel *Celinspecties* (2012) de voornaamste is. In de jaren 2017-2018 was Perquin Dichter des Vaderlands. *Tot alles in beweging komt* is haar romandebuut.

Informatie op de site van uitgeverij Van Oorschot

<https://www.vanoorschot.nl/writers/ester-perquin/>

Wikipedia-pagina over Ester Naomi Perquin

https://nl.wikipedia.org/wiki/Ester_Naomi_Perquin

Biografie in jaartallen bij de Koninklijke Bibliotheek

<https://collecties.kb.nl/themas/nederlandse-poezie/moderne-nederlandse-dichters/ester-naomi-perquin/ester-naomi-perquin>

Discussietips

1. Het verhaal waar Ela zich na vijf jaar toe zet, is 'geen kwestie van beginnen, maar van bijeenrapen' (p. 31). Hoe zie je dat terug in de structuur van het boek? Hoe heb je die opbouw ervaren?
2. De openingszin van de roman luidt: 'De eerste keer dat mijn vader stierf, deed hij dat alleen voor mij.' Hoe komt de jonge Ela aan het idee dat mensen meer dan één keer kunnen sterven?
3. Wat is het belang van de scène in de trein, waar Ela merkt dat een man naar haar dochtertje staart?
4. Wat doet de wetenschap dat ze een dochter zal krijgen met Ela tijdens haar zwangerschap?
5. Welk beeld heb je gekregen van de moeder van Ela? Zie je verklaringen voor haar gedrag? Hoe denk je over haar stelling omtrent lezen (p. 27)? Wat vind je van haar houding ten opzichte van kinderen?
6. De roman heeft veel verhaallijnen. In interviews zegt Perquin dat het boek voor haar vooral gaat over allerlei vormen van gevangenschap. Hoe heb jij de roman gelezen? Waren er verhaallijnen die je wel of juist niet aanspraken?
7. Wat is de functie van de citaten die voorafgaan aan ieder hoofdstuk?
8. Op pagina 60-61 vertelt tante Magda aan de jonge Ela over de jeugd van haar en haar broer Lex, Ela's vader. Wat maakt dit tot een belangrijke scène?
9. Ela's broer Micha verzet zich tegen het plan van Ela om 'iets persoonlijkers' te schrijven (onder andere op pagina 81). Wat vind je van zijn argumenten? Hoe mag/moet een auteur omgaan met autobiografisch materiaal volgens jou?
10. Welk beeld heb je gekregen van Ela's jongere broer David? Wat denk je dat er met hem is gebeurd?
11. Welke verschillen zie je tussen het eerste en zevende notitieboekje van Ela? Hoe heb je ze ervaren? Neemt ze uit haar gevangeniswerk iets mee voor de rest van haar leven?
12. Macht en machtsmisbruik spelen een rol in de roman. In hoeverre wordt Ela daarmee geconfronteerd en in hoeverre maakt zij misbruik van macht?
13. Ela beschrijft de gruwelijkheden van zes criminelen die ze als 'reddelozen' beschouwt. Welke functie hebben die passages in het geheel? Hoe heb je ze als lezer ervaren?
14. Welk beeld heb je gekregen van Ela's collega en mentor Hans? In hoeverre heeft hij invloed op Ela?
15. Wat roept het verhaal dat Viek aan haar vertelt tijdens de familiedag op bij Ela? Tot welk besluit komt ze die dag?
16. Hoe reageert Micha als Ela hem vertelt wat ze op de familiedag van Viek heeft gehoord?
17. Hoe heb je Ela's overpeinzingen over moederschap en de gevolgen daarvan, bijvoorbeeld in het hoofdstuk 'Een weg naar buiten', ervaren?

18. Hoe reageert Ela als haar dochter net geboren is? Welke angsten/herinneringen komen boven?
19. In het hoofdstuk 'De stupide opvattingen van anderen' (p. 279) wisselt de roman naar een je-perspectief. Wat kan hiervan de reden zijn?
20. Op de laatste halve pagina van dat hoofdstuk (p. 294) is weer een 'ik' aan het woord. Hoe interpreteer je deze passage?
21. Ela moet ermee om zien te gaan dat iemand van wie ze veel houdt slechte dingen heeft gedaan. In hoeverre komt ze daarmee in het reine?
22. Hoe heb je de slotpagina's ervaren, over het bezoek van Ela aan David?
23. Hoe interpreteer je de omslagillustratie van de roman?

Achtergronden

Onderstreepte tekst is aanklikbaar en opent de betreffende website in een browser. Wie dit document heeft uitgeprint vindt bij ieder item ook de volledige url zodat deze ingetikt kan worden.

Recensies en interviews

1. Video: Ester Naomi Perquin te gast in het programma [VPRO Boeken](https://npo.nl/start/afspelen/vpro-boeken_42), 9-11-2025 (circa 13 minuten).
https://npo.nl/start/afspelen/vpro-boeken_42
2. Video: Gesprek met Ester Naomi Perquin in het programma [Nieuwsweekend](https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuwsweekend/019a62d2-acd4-7026-b95d-aab209a93e0b/2025-11-08-tot-alles-in-beweging-komt), 8-11-2025 (circa 13 minuten).
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuwsweekend/019a62d2-acd4-7026-b95d-aab209a93e0b/2025-11-08-tot-alles-in-beweging-komt>
3. Audio: Ester Naomi Perquin te gast in het radioprogramma [Nooit meer slapen](https://www.nporadio1.nl/podcasts/nooit-meer-slapen/133255/ester-naomi-perquin-schrijver-en-dichter), 13-11-2025 (circa 57 minuten).
<https://www.nporadio1.nl/podcasts/nooit-meer-slapen/133255/ester-naomi-perquin-schrijver-en-dichter>
4. Audio: Interview met Perquin in het radioprogramma [Opium](https://www.npoklassiek.nl/podcasts/opium/135732/het-gesprek-ester-naomi-perquin-6-januari-2026), 6-1-2026 (circa 16 minuten).
<https://www.npoklassiek.nl/podcasts/opium/135732/het-gesprek-ester-naomi-perquin-6-januari-2026>
5. Audio: Ester Naomi Perquin te gast in de podcast [De Literaire Letterenshow](https://www.youtube.com/watch?v=LAI_IcQf1f4&list=PLfh2GpmHyST8jmahk0DBlljhkbzS1Fy4k&index=3) van het Nederlands Letterenfonds en SPUI 25, 4-12-2025 (circa 25 minuten).
https://www.youtube.com/watch?v=LAI_IcQf1f4&list=PLfh2GpmHyST8jmahk0DBlljhkbzS1Fy4k&index=3
6. Audio: Kritische bespreking van de roman in deze aflevering van de podcast [De Nieuwe Contrabas](https://open.spotify.com/episode/58RykOogkzHppesBz5P0k6?go=1&sp_cid=171a171dda8dcd9aed343781cdded2db&utm_source=embed_player_p&utm_medium=desktop&nd=1&dlsi=ece2ce1723be45d0).
https://open.spotify.com/episode/58RykOogkzHppesBz5P0k6?go=1&sp_cid=171a171dda8dcd9aed343781cdded2db&utm_source=embed_player_p&utm_medium=desktop&nd=1&dlsi=ece2ce1723be45d0
7. Vrij toegankelijke recensies van de roman zijn te vinden bij: [De Groene Amsterdammer](#) (12-11-2025), [Tzum](#) (15-12-2025), [De Lage Landen](#) (16-12-2025), [Blunt Blogt](#) (13-1-2026), Neerlandistiek ([23-11-2025](#) en [7-2-2026](#)) en de [VRT](#) (11-1-2026).

<https://www.groene.nl/artikel/voorbij-de-reddelozen>
<https://www.tzum.info/2025/12/recensie-ester-naomi-perquin-tot-alles-in-beweging-komt/>
<https://www.de-lage-landen.com/article/in-tot-alles-in-beweging-komt-vraagt-ester-naomi-perquin-zich-af-van-wie-een-verhaal-is/>
<https://teunisbunt.blogspot.com/2026/01/tot-alles-in-beweging-komt-ester-naomi.html>
https://neerlandistiek.nl/2025/12/jongens-leken-zich-zoveel-makkelijker-te-kunnen-onttrekken-aan-hun-jongen-zijn/?hl_q=perquin&hl_mode=exact
<https://neerlandistiek.nl/2026/02/de-stilte-verbroken/>
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/12/25/boekentip-beste-boek-2025-ester-naomi-perquin-dader-ruth-joos/>

Via de site van de [Vlaamse bibliotheken](#) zijn ook de recensies te lezen van *De Morgen* (8-11-2025), *de Volkskrant* (15-11-2025), *De Standaard* (29-11-2025) en *Knack* (26-11-2025).

https://bibliotheek.be/catalogus/ester-naomi-perquin/tot-alles-beweging-komt/boek/library-marc-vlacc_10570902?q=Tot%20alles%20in%20beweging%20komt

8. Lezersrecensies op onder andere [Hebban](#) en [Brugge Leest](#).

<https://www.hebban.nl/boek/tot-alles-in-beweging-komt-ester-naomi-perquin>

<https://www.bruggeleest.be/leestips/tot-alles-in-beweging-komt-oneliners-die-nazinderen>

Poëzietips

1. Een bespreking van haar roman kan uiteraard ook aanleiding zijn om aandacht te schenken aan de poëzie van Ester Naomi Perquin. Met toestemming van de auteur geven we als suggestie hieronder de tekst van een gedicht uit haar bundel *Celinspecties*.

Bart V.

*Er waren mensen bij die naar me keken. Een kleuter met een ijsje,
een vrouw met een tas waar prei uit stak. Er was een man
die net zijn leesbril uit zijn zak tevoorschijn haalde
vanwege een boodschappenlijstje en ook
na afloop hield hij hem vast.*

*Later leer je dat je genoeg moet vergeten om ruimte te maken
voor wat er nog komt: er volgen altijd vragen
in donkere kamers, bij knipperend licht.*

*Dus je duwt wat je weet uit het zicht, naar straffeloos terrein
waar geleerden elkaar de haren in vliegen. Ik hoor
ze woelen op papier, elkaar verwijten maken.*

*Er waren mensen die tijdens het rennen met een schoen
bleven haken achter een randje en daarom de deur
niet haalden, een meisje dat 'ach lieverd' riep.*

*Ach lieverd. Ze lachte heel even en daarna
viel ze neer alsof ze een jas was geweest
die ineens van een hangertje gleed.*

2. Online zijn op diverse plaatsen gedichten te vinden van Ester Naomi Perquin:

- Alle gedichten die Perquin schreef als Dichter des Vaderlands zijn te vinden bij de [Koninklijke Bibliotheek](#).

<https://collecties.kb.nl/themas/nederlandse-poezie/moderne-nederlandse-dichters/ester-naomi-perquin/de-gedichten-des>

- Gedichten die in 2005 verschenen in het literair tijdschrift *Tirade* zijn te vinden op de site van de [DBNL](#). Hier vind je onder andere het gedicht 'Ter verdediging van een nachtsuppoost'.

https://www.dbnl.org/tekst/tir001200501_01/tir001200501_01_0051.php

- Enkele gedichten zijn te vinden op de site [Rotterdamse Dichters](#).

<https://www.rotterdamsedichters.nl/dichters/ester-naomi-perquin>

Overige tips

1. Op het eind van het interview in *Boekenpost* zegt Perquin dat ze gelooft dat kleine voorvallen van grote betekenis kunnen worden. 'Je bent de hele tijd van betekenis. Dat is het punt. Alles doet ertoe.' Op [YouTube](#) vind je een opname van het lied 'Alles doet ertoe' van Herman van Veen om bijvoorbeeld je bijeenkomst mee af te sluiten.

https://www.youtube.com/watch?v=TaXgEczUis&list=RDtaXgEczUis&start_radio=1

2. Hoofdpersoon Ela schreef diverse boeken over haar belevenissen als gevangenebewaarder, voordat ze haar eigen verhaal vertelde dat je in de roman van Perquin leest. In mei 2026 (dus ruim na publicatie van de roman) verscheen [Dagboek van een cipier](#), waarin de Vlaamse cipier Femke Brosens schrijft over haar werk in de gevangenis.

<https://www.hebban.nl/boek/dagboek-van-een-cipier-femke-brosens>

Samenstelling: Marlene Lunter en Frank Hockx